

Témata bezpečnostních analýz pro krajské kolo soutěže EuropaSecura (2008/2009)

1. Gruzie

Dlouhotrvající napětí mezi Gruzii a Ruskem vyvrcholilo v srpnu 2008 vojenským konfliktem, po kterém dva separatistické regiony Gruzie – Jižní Osetije a Abcházie vyhlásily nezávislost. Rusko nerado vidí svůj klesající vliv v této oblasti. Jedním z důvodů je strategické postavení tohoto regionu pro zásobování ropou a zemním plynem z Ázerbájdžánu a zemí střední Asie. Jiným je obava Moskvy z rozšiřování NATO až k Ruským hranicím. Kvůli konfliktu v Gruzii bylo odloženo vyjednávání o strategickém partnerství mezi Ruskem a Evropskou unií. Evropská unie na druhé straně nabídla privilegované partnerství šesti východoevropským zemím, mimo jiné i Gruzii, které těmto zemím může zabezpečit určité politické a ekonomické výhody. Jaký přístup k této zemi doporučujete Evropské unii s ohledem na strategické zájmy EU-Rusko?

2. Pákistán

Pákistán je počtem obyvatel druhou největší muslimskou zemí a zároveň jadernou velmocí. Čelí nejen složitým vztahům se svými sousedy, ale také neklidné vnitropolitické situaci, která kulminovala před únorovými parlamentními volbami zavražděním jedné z významných politických osobností země Benazir Bhuttové. Navíc na území Pákistánu operuje několik organizací podezřelých z provádění teroristických akcí v Pákistánu, Afghánistánu a Indii. Vláda se snaží proti těmto ozbrojencům bojovat, ale ti mají v pohraničních regionech vybudováno dobré zázemí a těží z podpory místních obyvatel. Na Pákistán silně dolehla i současná finanční krize a země si musela vypůjčit prostředky od Mezinárodního měnového fondu. Jaké riziko představuje pákistánská politika, případně zhroucení pákistánského režimu pro globální a regionální bezpečnost? Jaký postoj by k této zemi měla zaujímat EU?

3. Kosovo

Jednostranně vyhlášená nezávislost Kosova v únoru 2008 změnila politickou mapu Balkánu. V současné době většina zemí Evropské unie, NATO a OECD uznalo kosovskou nezávislost, Kosovo ale stále není uznáno Srbskem a některými dalšími evropskými státy. EU nemá k nezávislosti Kosova oficiální jednotný postoj, ale

v rámci mise EULEX zajišťuje pokračování mezinárodní přítomnosti v této zemi. Na stabilitu oblasti dohlíží také jednotky KFOR. Nový stát se potýká nejen s nevyřešenými vztahy se sousedním Srbskem, ale také s organizovaným zločinem, obchodem se zbraněmi a drogami. Jaká by měla být další role EU v konsolidaci nezávislého Kosova a stabilizaci regionu? Měla by EU jako celek uznat nezávislé Kosovo?

4. Demokratická republika Kongo

Nejistá pozice několik desetiletí vládnoucího diktátora Mobutu Sese Seka v důsledku konce studené války a ozbrojený konflikt se znaky genocidy v sousední Rwandě vedly v roce 1997 k vypuknutí občanské války s etnickým podtextem v dnešní Demokratické republice Kongo. Přítomnost bohatých ložisek nerostných surovin v tomto největším středoafrickém státu povzbudily sousední státy, zejména Rwandu a Ugandu k aktivnímu zapojení se do konfliktu. Po mnoha pokusech o dosažení příměří a především jeho dodržování vyslala OSN do této země misi MONUC, v jejíž rámci působila i EU se svými silami EUFOR RD pro zajištění voleb v roce 2006. Demokratická republika Kongo se stala také první zemí, kam EU vyslala čistě vojenskou misi s názvem Artemis. Jak by se dále měly vyvíjet vojenská a policejní angažmá EU v rámci EBOP?

5. Izrael – Palestina

EU v nedávné době potvrdila plánované prohloubení bilaterálních vztahů s Izraelem, které podmiňuje vyřešením izraelsko-palestinského konfliktu. Posílení vztahů s Izraelem je jedna z priorit českého předsednictví, v roce 2009 se dokonce uskuteční první summit EU – Izrael. Očekává se, že bude následovat také prohloubení vztahů mezi EU a Palestinci. EU prosazuje řešení izraelsko-palestinského konfliktu na základě vzniku dvou samostatných států, vyřešení otázky Jeruzaléma, palestinských uprchlíků a izraelsko-syrských a izraelsko-libanonských hranic. EU finančně podporuje Izrael i Palestinskou autonomii, oba národy jsou také členy Středomořské unie. Jaké by mělo být další směřování politiky EU v rámci izraelsko-palestinského konfliktu? Jaká by měla být role Středomořské unie?